

**This is an electronic reprint of the original article.
This reprint *may differ* from the original in pagination and typographic detail.**

Author(s): Pitkänen, Silja

Title: Isoäitini, Stuart Hall ja Jimi Hendrix

Year: 2017

Version:

Please cite the original version:

Pitkänen, S. (2017, 27.6.2017). Isoäitini, Stuart Hall ja Jimi Hendrix. What the Hela?.
<https://www.jyu.fi/hytk/fi/laitokset/hela/ajankohtaista/blogi/aikasemmat-blogitekstit/isoaitini-stuart-hall-ja-jimi-hendrix>

All material supplied via JYX is protected by copyright and other intellectual property rights, and duplication or sale of all or part of any of the repository collections is not permitted, except that material may be duplicated by you for your research use or educational purposes in electronic or print form. You must obtain permission for any other use. Electronic or print copies may not be offered, whether for sale or otherwise to anyone who is not an authorised user.

27.06.2017

Isoäitini, Stuart Hall ja Jimi Hendrix

Silja Pitkänen

Isoäitini Sylvi Maria Kilsa (1912–1988) oli hämäläinen pankkineiti ja sittemmin rouva Tenngren, kolmen lapsen lempeä äiti ja rakennusalan perheytyksen huolellinen kirjanpitäjä. Hänen omalla äidillään oli tapana sanoa, että maailman tahko laahaa. Sanonta tarkoittaa suurin piirtein sitä, että ihminen muokkautuu vuorovaikutuksessa. Lähtökohtaisesti ajatus on myönteinen: jos joku on hankala, kulmikas, hioutuvat kulmat kasvaessa. Toisaalta hioutuminen saattaa olla myös ikävää ja kivuliasta. Sanonta on sukua toiselle kansanviisaudelle, Siperia opettaa – hankala henkilö saa opetuksen ja muuttuu paremmaksi. Mummoni piti oikeudenmukaisuutta peräänkuuluttavan sanonnan mielessään, ja siirsi sen seuraaville sukupolville.

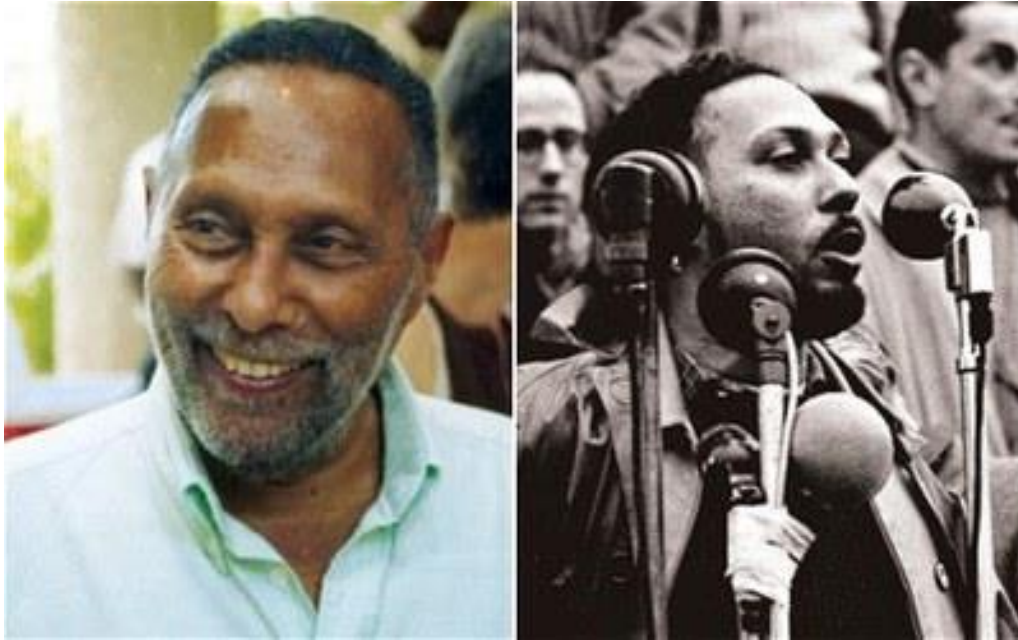

Sylvi Tenngren matkusti jonkin verran, varsinkin vanhemmalla iällä. Kuvassa Sylvi Golanin kukkuloilla keväällä 1977.

Maailman tahko siis laahaa. Se voi kuitenkin myös hioa persoonallisuuden särmiä liikaakin ja näin ollen latistaa ja lannistaa yksilöitä.

[Stuart Hall](#) (1932–2014) oli jamaikalais-syntyinen sosiologi, lingvisti ja kulttuurintutkija. Hänet muistetaan parhaiten identiteetin muodostumisen tutkijana ja representaatioteorian kehittäjänä. Hallin tutkimuksissa on sekä yksityinen, henkilökohtaiseen kokemukseen keskittyvä puoli, että laajoja yhteisöllisiä ja kulttuurisia rakenteita analysoiva ulottuvuus.

Identiteettitutkimuksessa keskeistä on minuuden muodostuminen sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Representaatioteorian ytimessä taas ovat kommunikaatio ja vallankäyttö. Hallin mukaan annamme asioille tieostamattamme merkityksiä kommunikoidessamme ja välitämme merkitykset yksilöille ja yhteisöille.

Stuart Hall (1932-2014).

Hallin työssä keskeistä on myös sen analysoiminen, miten ”toiset” esitetään länsimaisessa kulttuurissa, eli miten heidät representoidaan. Hall erotteli yleisimpiä tyyppisiä, joiden kautta mustat on esitetty Hollywood-elokuvissa. Niitä ovat muun muassa säyseä ja alistuva Tuomo-setä, lohturuoan tuoksuinen palvelija Mammy, vihainen ja väkivaltainen nuori mies, traaginen mulattirakastajatar... Lista on pitkä. Näiden hahmojen tapauksessa maailman tahko on laahannut vähän liikaakin. Se on kuluttanut todellisen persoonan särmät pelkäksi sileäksi karikatyyriksi.

Kulttuuristen kategorioiden hankaluus on ennen muuta siinä, että ne muuttuvat stereotyypeiksi, joiden kautta kaikkia toisia tarkastellaan. Stereotyyppien vuoksi mustien yksilöllisyys jää taka-alalle ja heistä tulee kliseitä.

Legendaarisen kitarasankari [Jimi Hendrixin](#) Suomen konsertin [50-vuotismerkkipäivää vietettiin toukokuussa](#). Yle [esitteli tapahtumaa laajasti](#), myös arkistomateriaalien kautta. Eräässä radio-ohjelmassa luettiin konserttia edeltäneitä lehtikirjoituksia. Nauhoitteessa radiotoimittaja siteeraa [Suosikki](#)-lehteä: *"Jim vaikuttaa afrikkalaiselta neekeriltä, joka on tullut tiskaajaksi Sohoon, mutta hän onkin silti tavallista parempi."*

Ohjelmassa esiteltiin muitakin vaikutelmia Hendrixista, kuten: *"Katsojista tuntuu siltä, kuin hän olisi langennut kannibalismin syntiin."* Siis ihmissyöjä suoraan Afrikan viidakoista! Toki myös Jimin taidokasta kitarointia keuhuttiin – olihan hän *"tavallista [afrikkalaista nekeriä] parempi"*.

The Jimi Hendrix Experience vuonna 1968.

Tänä päivänä Suosikki-lehden kuvaukset lähinnä hymyilyttävät, sillä on selvää, että noin ei enää kirjoitettaisi. Muun muassa Stuart Hallilla on ollut suuri vaikutus siihen, miten suhtaudumme mustiin, ja ylipäätään toisiin.

Kulttuurintutkimus on tieteenä vielä varsin nuori, mutta sen ansiosta ymmärrys siitä, miten kommunikaatio ja kulttuuri vaikuttavat kokemukseemme itsestämme ja ympäristöstämme, on lisääntynyt huomattavasti. Muutaman sukupolven aikana on tapahtunut paljon.

Maailma muuttuu, paremmaksi. Suuri kiitos siitä kuuluu Stuart Hallille. Sekä tietenkin viisaille isoäideille.

Silja Pitkänen on Helan tohtorikoulutettava, ja osallistui juuri kansainväliseen konferenssiin Whither the Caribbean? Stuart Hall's Intellectual Legacy Länsi-Intian yliopistossa Jamaikan Kingstonissa.

(Stuart Hallista, ks. esim. Hall, Stuart 1999: Identiteetti. Suom. ja toim. Mikko Lehtonen ja Juha Herkman. Tampere: Vastapaino.)

Kuvat: Sylvi Tenngren, Silja Pitkänen; Stuart Hall, Professor Stuart Hall memorial | by The Open University (OU), lähde: [Flickr](#), some rights reserved <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.0/>; The Jimi Hendrix Experience, Reprise Records - eBayfrontback, Public Domain, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=31004774>.